

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 415/2017-58

Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí 10. apríla 2018 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Rudolfa Tkáčika v konaní o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Jánošíkovou, Rooseveltova 6, Košice, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 46/2015 z 27. októbra 2016, takto

r o z h o d o l :

Sťažnosti [REDACTED], ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obdo 46/2015 z 27. októbra 2016, **n e v y h o v u j e .**

Odôvodnenie:

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením III. ÚS 415/2017 z 12. júna 2017 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obdo 46/2015 z 27. októbra 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“). Vo zvyšnej časti sťažnosť odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že právny predchodca sťažovateľa obchodná spoločnosť INTERNATIONAL INVESTING and CONSULTING COMPANY SLOVAKIA a. s. Košice, Čermeľská 3, Košice (ďalej len „predávajúci“), uzavrel 5. februára 1996 so spoločnosťou Pivovar Šariš a. s., Pivovarská 9, Veľký Šariš (ďalej aj „kupujúci“ alebo „žalovaný“), ako kupujúcim zmluvu označenú ako „Kúpna zmluva uzavretá v zmysle ustanovenia par. 409 a nasl. Obch. zákonníka“ (ďalej len „sporná kúpna zmluva“), ktorou sa v čl. II „predávajúci zaviazal dodať kupujúcemu poháre sklenené a plastové všetkých druhov s logom kupujúceho v množstve a cenách dohodnutých podľa potrieb kupujúceho s tým, že tieto množstvá a ceny budú konkretizované v ročných objednávkach vo forme dodatku k tejto zmluve, pričom Kupujúci a Predávajúci sú povinní najneskoršie do 30. 11. bežného roku upresniť požiadavky na množstvá pohárov na nasledujúci rok s toleranciou 10 %. Kúpna zmluva bola uzatvorená na dobu neurčitú.

V čl. V. bode 7/ Kúpnej zmluvy sa Kupujúci výslovne zaviazal nakupovať poháre len prostredníctvom Predávajúceho.

V čl. VII bod 4/ Kúpnej zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že v prípade porušenia povinnosti zo strany kupujúceho dohodnutej v bode V/7 (t.j. povinnosť nakupovať poháre výlučne od Predávajúceho) je kupujúci povinný zaplatiť predávajúcemu zmluvnú pokutu vo výške 500 000.- SK a ušlý zisk, pričom otázka náhrada škody týmto ustanovením nie je dotknutá.“.

Dňa 2. apríla 1996 zaslal kupujúci predávajúcemu faxovú správu (ďalej aj „faxová správa“), v ktorej uviedol, že „... dňa 25. 03. 1996 sa vedenie našej a. s. rozhodlo ustúpiť od spolupráce s Vašou firmou, týkajúcej sa sklenených pohárov s firemným logom. Predávajúci posúdil uvedený fax podľa obsahu ako neplatné odstúpenie Kupujúceho od Kúpnej zmluvy.“.

Predávajúci následne listom z 27. septembra 1996 uplatnil proti kupujúcemu právo na zmluvnú pokutu vo výške 500 000 Sk (16 596,96 €) pre porušenie čl. V bodu 7 spornej kúpnej zmluvy. Keďže kupujúci požadovanú zmluvnú pokutu predávajúcemu nezaplatil, predávajúci uplatnil svoje právo na zaplatenie zmluvnej pokuty žalobou na Okresnom súde Prešov (ďalej len „okresný súd“). Predávajúci súčasne ďalšou žalobou na okresnom súde uplatnil proti kupujúcemu právo na zaplatenie sumy 1 000 000 Sk (33 193,92 €) z titulu náhrady škody a ušlého zisku. Okresný súd spojil obe konania do jedného konania vedeného pod sp. zn. 18 Cb 650/98.

Uznesením okresného súdu sp. zn. 8 Cb 650/98 z 2. marca 2004 okresný súd pripustil zámenu účastníkov na strane žalobcu tak, že pôvodný žalobca – predávajúci z konania vystúpil a na jeho miesto vstúpil do konania ako žalobca sťažovateľ, a to z dôvodu postúpenia pohľadávky.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 18 Cb 650/98 z 15. júna 2004 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zaviazal kupujúceho zaplatiť sťažovateľovi sumu 500 000 Sk (16 596,96 €) so 17 % úrokom z omeškania od 1. júna 1996 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo zvyšujúcej časti žalobu zamietol.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ aj kupujúci odvolanie. O podaných odvolaniach rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 3 Cob 70/04 a sp. zn. 3 Cob 71/04 z 31. marca 2005 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým je kupujúci ako žalovaný povinný zaplatiť sťažovateľovi ako žalobcovi sumu 500 000 Sk (16 596,96 €) so 17 % úrokom z omeškania od 1. júna 1996 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, a to tak, že žalobu zamietol a potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu v zmeňujúcej časti výroku podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že dovolanie zamietol ako nedôvodné.

Podľa názoru sťažovateľa sa napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zakladá „na skutkových a právnych záveroch... ktoré sú arbitrárne, svojvoľné, právne neodôvodnené, sú v priamom rozpore s vykonanými dôkazmi, listinami a svedeckou výpoveďou, z tohto dôvodu sú skutkové a právne závery týchto súdov v napadnutých rozhodnutiach z ústavnoprávneho hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čo má za následok porušenie práva sťažovateľa na súdnu ochranu a práva na spravodlivý súdny proces, čím je založená právomoc Ústavného súdu Slovenskej republiky...“.

Ďalej uvedené námietky sťažovateľ totožne smeruje proti odvolaciemu aj dovolaciemu súdu, keďže dovolací súd sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdov nižších stupňov. Z uvedeného dôvodu je v rámci citácií, ale aj vlastného textu rozhodnutia spomínaný odvolací aj dovolací súd, čo ale pre posúdenie obsahu námietok nemá žiaden význam.

Sťažovateľ vytyka všeobecným súdom, že posúdenie charakteru spornej kúpnej zmluvy uzavretej medzi kupujúcim a predávajúcim ako rámcovej zmluvy je „arbitrárne a právne neodôvodnené... V rozsudku odvolacieho súdu chýba jednoznačné právne

posúdenie Kúpnej zmluvy zo dňa 05. 02. 1996 a právnych vzťahov z nej vyplývajúcich podľa konkrétnych ustanovení zákona. Označovanie zmluvy ako rámcová, riadna, nie riadna a podobne je nezrozumiteľné, arbitrárne, právne neodôvodnené, nemajúce oporu v žiadnej právnej norme.“.

Ďalej sťažovateľ namieta arbitrárnosť záverov odvolacieho súdu aj vo vzťahu k právnej povahe faxového podania kupujúceho a posúdenie predmetného podania ako výpovede zmluvy považuje sťažovateľ za „*hrubo svojvoľné, arbitrárne a právne nezdôvodniteľné posúdenie predmetného faxového podania zo strany súdu ako výpovede, pretože nejestvuje žiadny právny dôvod na to, aby predmetné podanie súd posúdil práve ako výpoveď a nie ako odstúpenie od zmluvy. Skutočnosť, či existoval alebo neexistoval zákonný alebo zmluvný dôvod na odstúpenie od zmluvy je z hľadiska výkladu obsahu tohto faxového podania úplne irelevantné.“.*

Podľa názoru sťažovateľa na to, aby nastali proti predávajúcemu právne účinky v zmysle ukončenia spornej kúpnej zmluvy, bolo nevyhnutné, aby „*žalovaný ako Kupujúci uskutočnil voči Predávajúcemu právne kvalifikovaný, relevantný a určitý právneho úkonu vo forme výpovede alebo odstúpenia od zmluvy, čo sa v tomto prípade nestalo“.*

Faxové podanie z 2. apríla 1996 je podľa názoru sťažovateľa len „*oznámením žalovaného Predávajúcemu o tom, čo sa vedenie žalovaného rozhodlo niekedy v budúcnosti ešte len urobiť ustúpenie od spolupráce (jednoznačne takto to vyplýva z gramatického výkladu obsahu faxového podania). Pokiaľ by predmetné faxové podanie malo byť vykladané ako právny úkon už smerujúci k ukončeniu zmluvy, v tom prípade je potrebné ho vyhodnotiť ako neplatný právny úkon pre jeho neurčitosť, pretože teoreticky do úvahy prichádzajú dva spôsoby ukončenia zmluvy a to výpoveď a odstúpenie od zmluvy, pričom každý z týchto právnych úkonov má rôzne právne následky, v danom prípade z textu faxového podania nie je možné určiť, o ktorý z týchto právnych úkonov by malo ísť, je to neplatný právny úkon pre jeho neurčitosť.“.*

Ďalej sťažovateľ namieta, že záver krajského súdu o tom, že žalovaný neporušil dohodu o exkluzivite nakupovania pohárov dohodnutú v čl. V bode 7 spornej kúpnej zmluvy, považuje taktiež za arbitrárny, svojvoľný a priamo odporujúci vykonaným dôkazom. V tejto súvislosti poukazuje sťažovateľ na výpoveď svedka [REDACTED] – konateľa spoločnosti, ktorá vyrábala poháre určené pre žalovaného, ktorý tvrdil, že v čase, „*keď dodával poháre výhradne cez pôvodného žalobcu, začal žalovaný odoberať priamo od ich spoločnosti rovnaký druh tovaru. Podľa odôvodnenia Rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 18 Cb/650/98 zo dňa 15. 6. 2004 porušenie dohody o exkluzivite potvrdili aj predložené listinné dôkazy.*“.

Podľa sťažovateľa krajský súd sa opomenul vo svojom rozhodnutí vysporiadať s týmto dôkazom, pričom tieto dôkazy podľa jeho názoru „*priamo vyvracajú záver odvolacieho súdu, že žalovaný záväzok exkluzivity neporušil*“.

A napokon sťažovateľ vytýka arbitrárnosť a svojvoľnosť záveru krajského súdu, že na základe spornej kúpnej zmluvy nedošlo k uskutočneniu žiadneho obchodu, resp. že podľa tejto spornej kúpnej zmluvy sa nerealizoval žiadny predaj žalovanému, pretože tento záver je „*v priamom rozpore s výsledkami dokazovania pred prvostupňovým súdom, kde bolo preukázané, že došlo realizácii prvej časti dodávok pohárov žalovanému, ktoré boli dodané do novootvorenej reštaurácie v Košiciach podľa požiadaviek žalovaného, na základe čoho sa vystavila faktúra č. 0203/96 na sumu 48 141,- Sk, ktorú žalovaný aj uhradil*“.

Z uvedených dôvodov sťažovateľ v petite sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Obdo 46/2015 z 27. októbra 2016 bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 5 000 € a náhradu trov konania.

II.

Ústavný súd podľa § 29 ods. 3 zákona o ústavnom súde predložil prijatú sťažnosť účastníkom konania na vyjadrenie a podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde účastníkov konania vyzval na oznámenie, či v prejednávanej veci súhlasia s upustením od ústneho pojednávania.

Najvyšší súd predložil ústavnému súde vyjadrenie č. k. KP 3/2017-52, Nobs 45/2017 z 13. júla 2017 (ďalej len „vyjadrenie najvyššieho súdu“), v ktorom súhlasil s upustením od ústneho pojednávania vo veci. Vo vzťahu k jej meritu poukázal na to, že skutkové a právne závery súdu o uzavretí rámcovej zmluvy, t. j. inominátneho kontraktu podľa § 269 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) sú správne. K posúdeniu faxovej správy uviedol, že ju treba považovať za výpoveď zmluvného vzťahu v zmysle § 582 Občianskeho zákonníka. Uvedený záver podľa názoru najvyššieho súdu vyplýva z formulácie prejavu – ustúpiť od spolupráce (nepokračovať v spolupráci, vypovedať spoluprácu) a jeho obsahu. K posúdeniu dohody o exkluzivite uviedol, že porušenie takej dohody nebolo v konaní preukázané, navyše na základe spornej kúpnej zmluvy nebola uzatvorená riadna kúpna zmluva, čo svedčí tiež v prospech negatívneho záveru.

Sťažovateľ predložil ústavnému súde vyjadrenie zo 4. augusta 2017, v ktorom trval na nariadení ústneho pojednávania vo veci. Vo vzťahu k meritu veci a vyjadreniu najvyššieho súdu poukázal na to, že najvyšší súd subsumoval spornú kúpnu zmluvu pod § 269 Obchodného zákonníka (inominátny kontrakt) až v dotknutom vyjadrení, teda až dodatočne po skončení konania. Sťažovateľ zotrval na názore, podľa ktorého spornú kúpnu zmluvu nebolo možné označiť za rámcovú. Podľa jeho názoru bola sporná kúpna zmluva platne uzatvorená a zmluvné strany ňou boli viazané. Sťažovateľ nerozumie záveru všeobecných súdov, ako mohli zmluvné strany nebyť viazané spornou kúpnu zmluvou, pokiaľ žiaden súd nevyslovil jej neplatnosť. Konštatuje, že aj v prípade posúdenia spornej kúpnej zmluvy ako rámcovej, tá zmluvné strany stále zaväzuje a jej ustanovenia nemožno

porušovať (záväzok exkluzivity, dojednanie o zmluvnej pokute). Čo sa týka faxovej správy, tú naďalej považuje za neplatný právny úkon pre jeho neurčitosť. Poukazuje na to, že vo faxovej správe sa uvádza, že žalovaný sa rozhodol ustúpiť od dodávok sklenených pohárov, avšak predmetom zmluvy bola aj dodávka pohárov plastových, čo spôsobuje tvrdenú neurčitosť. Tvrdí, že nie je jasné, či šlo o ukončenie celej spornej kúpnej zmluvy. V ostatnej časti svojho vyjadrenia sťažovateľ tvrdí nesprávne ustálenie skutkového stavu a poukazuje na výpoveď svedka, ktorý mal výslovne potvrdiť porušenie záväzku exkluzivity.

III.

Keďže sťažovateľ nesúhlasil s upustením od ústneho pojednávania vo veci, ústavný súd nariadil verejné ústne pojednávanie, ktoré sa konalo 10. apríla 2018. Pojednávania sa zúčastnil právny zástupca sťažovateľa. Odporca sa pojednávania nezúčastnil.

Sťažovateľ na pojednávaní zhrnul podstatné argumenty, na ktorých sa zakladá sťažnosť. Na pojednávaní nebolo zistené nič, čo by prispelo k objasneniu stavu veci.

Sťažovateľ na záver navrhol vydať nález v znení, ktorý sa zhoduje s návrhom uplatneným v sťažnosti.

IV.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta:

1. nesprávne posúdenie platnosti spornej kúpnej zmluvy, resp. nesprávnosť hodnotenia spornej kúpnej zmluvy ako rámcovej (sťažovateľ prízvukuje striktnú a formálnu viazanosť strán platne uzatvorenou zmluvou),

2. nesprávne posúdenie faxovej správy za vypovedanie zmluvy žalovaným (sťažovateľ zdôrazňuje neurčitosť právneho úkonu spôsobujúcu jeho neplatnosť),

3. nesprávne posúdenie dohody o exkluzivite (sťažovateľ, vychádzajúc z bodov 1 a 2 tvrdí platnosť a formálnu vymáhateľnosť uvedeného zmluvného dojednanía).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj pri rozhodovaní v danej veci.

Pri hodnotení opodstatnenosti rozhodnutia sporu je ústavný súd toho názoru, že podstata problému tkvie v posúdení prejavu vôle žalovaného (kupujúceho), ktorý bol obsahom faxovej správy, a taktiež v posúdení na faxovú správu bezprostredne nadväzujúceho správania sa zmluvných strán. Ústavný súd považuje zvolený prístup za optimálny preto, lebo prejav vôle vo faxovej správe bol určujúcim pre ďalšie správanie, t. j. založil vznik sporu. Naň potom nadväzovala reakcia predávajúceho a rozvinutie sporu.

Sťažovateľ považuje prejav vôle kupujúceho vo faxovej správe za neurčitý, čím spochybňuje jeho platnosť. Všeobecnými súdmi (ústavný súd zámerne uvádza všeobecné označenie súdov prejednávajúcich vec, pretože najvyšší súd preberal právny názor súdu nižšieho stupňa; z uvedeného dôvodu nie je žiaduce právne názory krajského súdu a najvyššieho súdu striktne oddeľovať) bolo vyzdvihnuté, že prejav vôle vyjadrený vo faxovej správe je treba posudzovať podľa jeho obsahu, čím, naopak, odôvodňujú jeho platnosť.

Najvyšší súd poukazuje na to, že v prejave vôle kupujúceho je výslovne deklarovaný zámer ustúpiť (v zmysle ukončiť) spoluprácu s predávajúcim. Sťažovateľ argumentuje tým, že z tak neurčitého oznámenia predávajúci nemohol vedieť určiť, či žalovaný chce vypovedať uzatvorenú spornú kúpnu zmluvu alebo či chce od tejto zmluvy odstúpiť. Takto postavené tvrdenie sťažovateľa však spor nie je spôsobilé riešiť. Spor totiž nie je založený na presnom určení dôvodu konca spolupráce, ale na určení, či z faxovej správy bolo možné usudzovať na zámer zmluvnú spoluprácu skončiť.

Na tomto mieste bude snád vhodné ešte raz pripomenúť, že ústavný súd nehľadí na vec iba z pohľadu *sensu stricto* (v presných, resp. užších významoch), ale jeho úlohou je vidieť spor aj hodnotovo, v zmysle spravodlivého konania.

Sťažovateľ tvrdí, že kupujúci, pokiaľ chcel spoluprácu s predávajúcim ukončiť vypovedaním, resp. odstúpením od spornej kúpnej zmluvy, mal vyhotoviť taký právny

úkon, ktorý by splňal požiadavku určitosti. Sťažovateľ teda zaujíma v spore prísne kategorické tvrdenie všetko alebo nič.

Vec je ale možné vidieť aj z inej perspektívy. Predávajúci, uvedomujúc si, že mu druhá zmluvná strana (žalovaný – kupujúci) oznámila zámer nepokračovať s ním v zmluvnej spolupráci, vyhodnotil ho ako neplatný právny úkon, nehodný vysvetlenia a rozhodol sa tento prejav vôle odignorovať. Vo faxovej správe je však výslovne uvedené, že kupujúci nemá záujem o cenník (z 29. marca 1996), ktorý mu predávajúci zaslal, pričom dohoda o množstve a cene odoberaného tovaru mala prebehnúť do 30. novembra bežného roku. Argument vyzdvihujúci nepresnosť vyjadrenia vo faxovej správe, podľa ktorého kupujúci ustupuje len od dodávky sklenených tovarov, nie je pre posúdenie veci argumentom rozhodujúcim, pretože vo faxovej správe bol zároveň vyjadrený nezáujem o cenník odoberaného tovaru ako takého (t. j. aj sklenených pohárov). S prihliadnutím na uvedené z faxovej správy bolo možné usudzovať na to, že kupujúci dáva najavo neochotu pristúpiť k dohode o množstve a cene odoberaného tovaru. Táto okolnosť sa stáva zaujímavou v spojení s ďalšou. Uvedené predávajúcemu nebránilo nechať sporný stav medzi zmluvnými stranami nevyjasneným (čo sa týka otázky riešenia ďalšej zmluvnej spolupráce ako takej) a uplatniť si u kupujúceho zmluvnú pokutu za porušenie zmluvy. Sťažovateľ pred súdmi vec prezentuje v rámci krajného formalizmu, podľa ktorého predávajúci nevedel vyhodnotiť, či kupujúci chce od spornej kúpnej zmluvy odstúpiť alebo ju vypovedať, preto jeho konanie prehliadol a napokon ho musel zažalovať za porušenie zmluvy. Odpoveď na takto formulovaný postoj je hodnotová. Bez ohľadu na to, či predávajúci vedel alebo nevedel vyhodnotiť faxovú správu za odstúpenie alebo výpoveď spornej kúpnej zmluvy, vôľa ukončiť spoluprácu ako taká bola daná najavo (a pre tento moment je nepodstatné, akým spôsobom sa zmluvná spolupráca mala ukončiť). Ústavný súd z uvedeného dôvodu vidí v konaní sťažovateľa oportunistický zárobok, keď už nie na zmluve, tak aspoň na zmluvnej pokute.

Čo sa týka námietok, že platný právny poriadok nepozná pojem rámcovej kúpnej zmluvy, ústavný súd dodáva, že úvaha, ktorú v rozhodnutiach krajského súdu a najvyššieho súdu stelesňuje pojem rámcovosti, vypovedá len o tom momente zmluvného vzťahu, ktorý

ponechával zmluvným stranám priestor pre konkretizáciu množstva a ceny odoberaného tovaru osobitnými dodatkami k spornej kúpnej zmluve (uvedené bude podrobnejšie rozpracované ďalej). Námietka nesprávneho hodnotenia spornej kúpnej zmluvy ako rámcovej podľa názoru ústavného súdu nie je spôsobilá riešiť meritum sporu, len odpútava pozornosť od podstaty problému. Sťažovateľ ňou síce poukazuje na to, že platný právny poriadok pojem rámcovej zmluvy nedefinuje, to však nijako neprispieva k rozporovaniu posúdenia prejavu vôle vyjadreného vo faxovej správe (z čoho sa v spore vychádza). Obdobne možno uvažovať aj o námietke, že najvyšší súd subsumoval súdenú vec pod § 269 Občianskeho zákonníka až *ex post*. Uvedené tak isto nemá vplyv na posúdenie prejavu vôle vyjadreného vo faxovej správe (ten bol súdmi súdený podľa jeho obsahu).

Na záver zostáva dodať, že námietka porušenia dohody o exkluzivite je sťažovateľom odvodzovaná od formálnej platnosti spornej kúpnej zmluvy. Tá je sťažovateľom určovaná na základe posúdenia prejavu vôle stelesneného vo faxovej správe ako neplatného právneho úkonu. Správanie predávajúceho týkajúce sa posúdenia platnosti právneho úkonu vyjadreného vo faxovej správe, konkrétne neodôvodnené prehliadanie prejavu vôle v nej vyjadreného, bolo ústavným súdom už vyhodnotené ako neprimerané vzhľadom na okolnosti prípadu. Ústavný súd v tomto správaní vzhliadol oportunisticky zárobku zastieraný atakom na súdenie veci v duchu krajného formalizmu. Presadzovanie porušenia dohody o exkluzivite je v tomto kontexte k pozícii žalovaného (kupujúceho) požiadavkou tak isto neprimeranou, pretože favorizuje zatlačenie kupujúceho do tej pozície, v ktorej sa neprihliada na to, či nejakú vôľu prejavoval, ale nad obsah prejavenej vôle sa neodôvodnene vyzdvihuje požiadavka jej formálneho prejavu. Neodôvodnene preto, že predávajúci sa rozhodol prejav vôle kupujúceho prehliadať napriek tomu, že z prejavu vôle bolo možné identifikovať zámer ukončiť zmluvnú spoluprácu. Uvedený prístup potom použil ako základ k iniciovaniu sporu.

Čo sa týka konkrétnych okolností tvrdeného porušenia dohody o exkluzivite, najvyšší súd vo veci poukazuje na rámcovosť kontraktu. V zmysle čl. II spornej kúpnej zmluvy sa zmluvné strany dohodli na odoberaní pohárov v množstve a cenách dohodnutých podľa

potrieb kupujúceho. Uvedené dojednanie teda v dôsledkoch kladie dôraz na potreby kupujúceho. V zásade z neho nemožno vylúčiť ani situáciu, že by kupujúci potrebu odoberať poháre nemal (potreba nemusí vzniknúť). Z uvedeného dôvodu možno považovať za zavádzajúce tvrdenie, že predávajúci sa spoliehal na realizáciu odberu pohárov. V neposlednom rade je treba tiež pripomenúť, že podmienky odberu mali byť dohodnuté k 30. novembru bežného roka a odber sa mal vzťahovať až na obdobie nasledujúceho roka (článok II spornej kúpnej zmluvy). Dojednanie o exkluzivite nákupu odkazuje na poháre „špecifikované vyššie“ (článok V bod 7 spornej kúpnej zmluvy), teda na predmet zmluvy (článok II spornej kúpnej zmluvy). To znamená, že podľa práve uvedených zmluvných dojednaní sa v prvom roku platnosti zmluvy mala iba konkretizovať objednávka, ktorá by bola záväzná až pre druhý rok, prípadne roky nasledujúce. Sťažovateľ však tvrdí porušenie dohody o exkluzivite ešte predtým, než ku konkretizácii objednávky na druhý rok malo dôjsť (namieta porušenie dohody v prvom roku platnosti zmluvy, pričom ku konkretizácii objednávky vôbec nedošlo). Možno teda konštatovať, že dojednanie o exkluzivite sa svojimi účinkami vzťahovalo až na obdobie nasledujúceho roka, v ktorom však sporná kúpna zmluva už bola platne vypovedaná. Námietky sťažovateľa o svedeckých výpovediach a dôkazoch preukazujúcich porušenie dohody o exkluzivite za trvania platnosti spornej kúpnej zmluvy v prvom roku možno z uvedeného dôvodu považovať za irelevantné.

Podľa názoru ústavného súdu dovolací súd sa so všetkými námietkami sťažovateľa uplatnenými v podanom dovolaní v každom smere náležite vysporiadal a riadne vysvetlil dôvody zamietnutia dovolania. Odpoveď najvyššieho súdu na vymedzené dovolacie námietky sťažovateľa hodnotí ústavný súd ako vyčerpávajúcu bez zjavných logických protirečení, plne zodpovedajúcu kritériám stanoveným pre kvalitné odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov judikatúrou ústavného súdu a napadnutý rozsudok nehodnotí ako arbitrárny.

Z týchto dôvodov rozhodol ústavný súd tak, že námietky sťažovateľa vyhodnotil ako neopodstatnené a sťažnosti nevyhovel.

Vzhľadom na nevyhovenie sťažnosti ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené (zrušenie napadnutého rozsudku, vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie finančného zadosťučinenia a náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2018